

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-01-10 Nr.1.01-0043

DĖL KAILINĖS ŽVĖRININKYSTĖS VERSLO LIETUVOJE UŽDRAUDIMO

Žemės ūkio rūmai pakartotinai susipažino su Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr.VIII-500 2,3,10,12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-1104 ir Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1105 projektu Nr. 22-16621 (2) (toliau – Įstatymų projektai), kuriais siekiama uždrausti auginti gyvūnus dėl naudos iš jų kailio.

Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad šiuos Projektus parengti paskatino siekis „užtikrinti gyvūnų gerovę, neigiamas visuomenės požiūris, visuomenės sveikatos mažinimas ir aplinkos apsauga“.

Manome, kad šie Įstatymų projektai neįgyvendins nė vieno Įstatymų projektų teikėjų aiškinamajame rašte įvardinto tikslo:

1) Dėl gyvūnų gerovės užtikrinimo – kailinių gyvūnų auginimas labiausiai reglamentuojama žemės ūkio sritis Europos Sąjungoje, todėl ūkiai yra įpareigoti siekti aukščiausių gyvūnų gerovės standartų. Kadangi visa produkcija parduodama tarptautiniuose aukcionuose, tai kiekvienas ūkis privalo turėti standartą „Wel Fur“ atitinkantį sertifikatą, kuris užtikrina aukščiausias laikymo, šėrimo, sveikatos ir elgesio su gyvūnais sąlygas. Be to kailinių žvėrelių ūkius nuolat kontroliuoja valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

2) Dėl visuomenės požiūrio – 2019 m. atlikta tik tam tikros visuomenės dalies apklausa parodė, kad dalis Lietuvos gyventojų mano, kad kailinius gyvūnus auginti narvuose dėl jų kailių, yra nepriimtina moraliniu požiūriu, tačiau respondentai neišreiškė aiškos pozicijos/nepasisakė dėl kailinės žvėrininkystės, kaip ūkio šakos, uždraudimo su visomis iš to sekančiomis pasekmėmis. Pažymėtina, kad vertinant visuomenei pateiktą apklausos formulotę, akivaizdu, kad atlikta apklausa buvo paremta išimtinai emociniu pagrindu, nevertinant kailinės žvėrininkystės nešamos ekonominės ir socialinės naudos. Pažymėtina, kad šiuo metu šiame versle dirba apie 600 darbuotojų ir įmonės išsidėsčiusios daugumoje Lietuvos regionų. Kailinės žvėrininkystės verslui, kaip ir kitiems verslams galioja cikliškumas (sinusoidės principas). Pakilimo metais šis sektorius generavo apie 10% žemės ūkio produkcijos eksporto.

Legalios verslo veiklos uždraudimas įpareigotų valstybę kompensuoti žvėrelių augintojų patirtą žalą. Atsižvelgiant į kitų valstybių patirtį, pagal laikomų gyvūnų skaičių, Lietuvai reikėtų: pagal Daniją - 210 mln. EUR., Austriją – 200 mln. EUR, Čekiją – 280 mln. EUR (šiuo metu dar vyksta teisminiai ginčai dėl dvigubai didesnės kompensacijos). Kai kurios šalys (Kroatija, Bosnija ir Hercegovina, Serbija, Makedonija, Estija, Slovakija) uždraudė kailinių gyvūnų ūkius ir nenumatė jokių kompensacijų mechanizmų, tačiau todėl, kad įsigaliojus uždraudimui, šalyse nebebuvo likę jokių kailinių žvėrelių fermų (statinių) ir pačių gyvūnų. Latvijoje priimtas sprendimas kailinių žvėrelių veiklą uždrausti, tačiau dėl kompensacijos dydžio ir mechanizmo vyksta diskusijos. Be to valstybei tektų prievolė utilizuoti fermas, kadangi kitoms veikloms jos nepritaikomos. 2021 m. gruodžio 10-18 d. Vilnius atlikta

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

nesuinteresuotų asmenų (respondentų) apklausa, kurioje buvo klausiama „Šiuo metu Seime yra įregistruotas įstatymo projektas uždrausti kailinių žvėrelių fermas Lietuvoje. Jei LR Seimas nuspręstų uždrausti šias fermas, tai kainuotų mažiausiai 230 mln. eurų arba po 200 eurų kiekvienam dirbančiam Lietuvos piliečiui. Kaip jūs vertintumėte tokį LR Seimo sprendimą, jei jis būtų priimtas?“ parodė, kad tik 17,6 proc. visų respondentų pritartų sprendimui uždrausti kailinę žvėrininkystę Lietuvoje, o į klausimą „Kaip jūs žiūrite į kailio dėvėjimą?“ 62,2 proc. visų respondentų atsakė, kad teigiamai arba neutraliai. Įstatymų projektų lydimuosiuose dokumentuose nurodyta, kad „<...> **Lietuva siekia prisijungti** prie 2022 m. kovo 16 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/482 dėl prašymo <...> užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Fur Free Europe“ <...>“. Atkreiptinas dėmesys, kad tokiose iniciatyvose negali dalyvauti (pasirašyti iniciatyvą) valstybė narė kaip atskiras darinys, kadangi tokios iniciatyvos yra skirtos išimtinai fiziniams asmenims/ piliečiams.

Įstatymų projektuose teigiama, kad „<...> pagal apklausų duomenis, didžioji dauguma Sąjungos piliečių nori, kad gyvūnų auginimas dėl kailio būtų uždraustas <...> tokia situacija formuoja realius kailinių žvėrelių auginimo dėl kailio verslo sunkumus artimoje ateityje“. Laikytina, kad toks teiginys neatspindi realios piliečių daugumos pozicijos ir yra klaidinantis, kadangi minėta piliečių iniciatyva dar nėra pasibaigusi, o ES mastu prie iniciatyvos šiuo metu prisijungus tik šiek tiek daugiau kaip 1,2 mln. žmonių teigti, kad tai didžioji dauguma, nėra teisinga.

3) Dėl grėsmės visuomenės saugumui ir aplinkai – kailinės žvėrininkystės sektorių ir jame vykstančius procesus, kaip ir kitus žemės ūkio sektorius, galima stebėti, kontroliuoti, esant reikalui užkardyti kelių potencialioms rizikoms ar grėsmėms pvz. ryšium su COVID-19 protrūkiu Lietuvoje, kailinių žvėrelių fermose buvo itin sustiprintos taikomos biologinės saugos priemonės, atliekami darbuotojų testavimai, papildomai tiriami gyvūnai, o nutikus protrūkiui fermos buvo skubiai karantinuojamos. Daugelis ūkiuose auginamų kailinių žvėrelių persirgo COVID-19 virusu, tačiau tai neturėjo jokios didesnės neigiamos įtakos žmonių sveikatai ar ligos protrūkiui atitinkamuose regionuose, o Pasaulio sveikatos organizacija pasisakė, kad Danija pasielgė per griežtai (pertekliškai) COVID-19 pandemijos metu utilizavusi visus audinių ūkius šalyje. Kailinių žvėrelių auginimui naudojama šiuolaikiška/moderni ir aplinkai draugiška įranga, o gyvūnų šėrimui naudojamos maisto atliekos, kurias priešingu atveju, reiktų utilizuoti. Taigi kailinės žvėrininkystės sektorius ne tik, kad nekelia jokios grėsmės visuomenės saugumui ir aplinkai, tačiau priešingai, kaip ir kiti žemės ūkio sektoriai, yra palankus ir aplinkosauginiu požiūriu pvz. gautas audinių mėšlas yra vertinga trąša dėl jame esančio fosforo, tad išvengiama taršos gaminant ir naudojant chemines trąšas, o nudėvėti kailiai yra biologiškai skaidūs.

Įvertinus tai kas išdėstyta, **nepritariame Įstatymų projektams**, kadangi siekiamas įvesti kailinių žvėrelių auginimo draudimas ne tik neįgyvendins nė vieno Įstatymų projektų teikėjų nurodytų tikslų, tačiau sunaikins legalų verslą, neatsakingai ir neracionaliai bus panaudoti mokesčių mokėtojų pinigai, regionai neteks darbo vietų, sukels dalies piliečių nepasitenkinimą valdžia ir valstybe.

Be to kailių poreikis bus išspręstas kitose šalyse legaliai pagamintos produkcijos sąskaita.

Direktorius

Sigitas Dimaitis